

An illustration featuring several blue hands of various sizes and orientations, each holding a small, rectangular, yellowish-brown paper. The papers have wavy lines and some have small squares or boxes drawn on them, resembling ballot papers. The background is black. In the bottom right corner, there is a logo consisting of a yellow speech bubble containing the letters 'luf' in white.

# liberal ungdom

Nummer ett 2022 | TEMA Demokrati

**luf**

# ledare

## Mot samhällsdebatten

Ett tema återkommer genom det här numret: ungas samhällsengagemang är högre än någonsin – ändå sjunker medlemsantalen för samtliga ungdomsförbund. Samhällets två grundpelare, tryckare och tänkare, har sett detta och börjat ställa de stora frågorna. Har unga blivit lata? Bekväma? Okunniga? För aktivistiska? Alla anledningar utesluter givetvis deras egen roll i utvecklingen. Frågan varför unga inte engagerar sig i partipolitiken kan istället besvaras med en motfråga – varför skulle de?

Vi öppnar sociala medier och möts av en vägg av diskurs; en intresseorganisation har gjort ett utspel, lyft en fråga som plötsligt blir en allmän angelägenhet – då svämmas flödet över med reaktioner – andra organisationer sprider, svarar, invänder mot frågan, och en klyftig en undrar om frågan inte är felställd eller missriktad – medan en annan ifrågasätter debatten ("Varför pratar ni inte om det jag vill istället?") – varpå de som redan tröttnat börjar kommentera den, drar upp den till en metanivå: "Är inte tonen lite för hård om skatteavdrag på fackavgiften?".

Frågan landar tillslut i den politiska papperskorgen men fröet för morgondagens debatt är sätt.

Platon hade kallat allt detta för sofistrier, det vill säga tom retorik som syftar till att tala över istället för att övertyga. Åtminstone skapar debatten många karriärer, många personliga varumärken – till personer som förvisso behövs, men som hade varit bättre lämpade på ett seminarium eller vid ett förhandlingsbord, än mitt i mediamaskineriet.

Efter en och en halv mandatperiod med ena foten i politiken börjar jag tro att det inte är personerna eller idéerna det är fel på, men på formen som samhällsdebatten har. Medieteoritikern Marshall McLuhans ord om att mediet är budskapet missförstås ofta. Han menade inte enbart att information begränsas av formen av det som medierar den, men att alla medium – undantag Liberalerna – först syftar till att reproducera sig själva. Debatt för debattens skull. Innehåll sekundärt.

Varför skulle unga förväntas delta i någonting som finns till för personer som har en personlig insats i det, det vill säga debattörer, politiker och olika intresseorganisationer?

Frågan borde besvara sig själv. Unga kommer börja delta när politiken, så som den framställs, börjar röra dem.

Love Frisell  
Redaktör



## innehåll TEMA: Demokrati

S 2-3 Ledare, redaktion och produktion

S 4 Hänt i LUF-landet

S 5 Vinnare lyriktävling

S 6-8 Jag drömmer om första maj-tåg

S 9-11 Vad ska vi ha politiker till egentligen?

S 12-14 Kvartalets bokrecensioner

S 15 Timbroannons

S 16-19 Den svenska demokratin, hiss eller diss?

S 19-21 Det är väljarnas fel

S 22-23 FO-krönika

## redaktion och produktion

Kontakta redaktionen på: [love.frisell@icloud.com](mailto:love.frisell@icloud.com)



Love Frisell  
Redaktör



Kornelius Persson  
skribent



Amanda Johansson  
illustratör



Linn Malmberg  
illustratör



Thea Erlandsson  
skribent



Liv Näslund  
skribent



Max Hjelm  
skribent



Viktor Karlsson  
skribent



Tuwa Bjöwi  
Källqvist  
illustratör

### Ansvarig utgivare

Hannes Sjöberg

### Layout och redigering

Elin Söderholm / Love Frisell

### Tryck

Danagård Litho

### Omslag

Tuwa Bjöwi Källqvist

Liberal ungdom ges ut av Liberala ungdomsförbundet och utkommer fyra gånger om året.

LUF är Liberalernas ungdomsförbund, och verkar för individuella rättigheter, marknadsekonomi och global frihet.

**Bli medlem på [luf.se](http://luf.se).**



LIBERALA  
UNGDOMSFÖRBUNDET

# Ukrainas sak är vår

*Hänt i LUF-landet*

Det är krig i Europa. Rysslands invasion av Ukraina är det största hotet mot demokrati och frihet i vår världsdelen på väldigt länge. LUF:are landet runt har samlats för att manifestera i solidaritet med den ukrainska befolkningen.



*Romina höll tal utanför ryska ambassaden.*



*LUF Väst utanför ryska konsulatet.*



*LUF Malmö samlades på Stortorget.*



*Ryssarna ringde polisen på LUF Storsthocklom.*

## Under samma himmel

*Vinnare av lyriktävlingen Februari 2022*

Och när alla gravarna, de är få, men ändå för många, slutar vid 1944 och 1945.

Och när min bror frågar, om de mördade barnen också.

Och när guiden, som aldrig bekymrar sin oskyldiga publik, bekräftar att gräsplätten som vi nyss gick över är en massgrav.

Och när mamma, som på en minnesplakett, bara hann läsa Bergen i Bergen-Belsen. Som utbrast i seger, när guiden upplyste om att Sverige i kriget var neutralt. Som gladdes över det, när vi befann oss i landet som uppskattar Raoul mer än vad vi själva någon sin kommer att göra. Som trodde att vi talade om tusentals inte sex miljoner.

Och när israelerna, återstoden, stigmatiserade som de är, men på kontinenten kunde de inte stanna, sörjer samfundet som en gång här var starkt.

Barnen till de, som fick leva. Inte barnen, till de som sköts på Litauens ängar, till de, som klöste på kamrarnas väggar, till de, som mördades i Babij Jars ravin.

Och jag undrar, om ni förstår.  
Och om vi verkligen minns.  
Och om vi skulle göra om det.

Säg inte att mänskligheten inte kan. Och säg inte, att det inte fanns snälla socialdemokrater och liberaler, som 1932 stod med prydligt valmaterial, som förkunnade om hotet mot demokratin, som

lovade aldrig mera krig  
Men det blev »parlamentarisk matematik« och intrig.

Att de gamla bilderna, på Farfars vind, vissa från 1800-talet till och med, på bruket, torpet och hästarna, inte företräder en svunnen, mytomspunnen tid, ett historiens undantag, för vi föstes därifrån, gränserna ändrades, det bombades, vi besköts, vi mördades

– nej.

På morgonen den 14 juni 1940 så anlände Auschwitz' första fångar föddes han under samma himmel, lekte han på Valbos ängar under samma himmel, tömdes by, stad och samfund under samma himmel, sades ett sista "zayt mir moykhl" under samma himmel, fraktades människor som boskap och kvävdes som minkar, visste ni förresten att man grävde upp ravinerna eftersom kropparna svällde?

I livets lotteri, slapp han kontinenten. Slapp att gömma sig under hemmets golv, slapp att försvinna från sin far i kön vid tåget, slapp att knuffas av sin mor ner i dike och uppmanas »fly!«, slapp att slängas i ett eldhav  
Han hade tydligt förtjänat demokrati och frihet.  
För varför annars var Bo, 3 år, mer värd än Vilnas alla likkärror?

*Mårten Björn*

# Jag drömmer om första maj-tåg

Liv Näslund

När restriktionerna äntligen är släppta känns kritik mot pandemihanteringen mest som trött åltande. Men på ämnet demokrati är det svårt att låta bli.

När jag funderar över det stora vackra D-ordet hamnar tankarna ofta hos min farfar i 70-talets Örnsköldsvik. Jag tänker på hur han hjälpte sina vänner att säga till träplankor och texta plakaten inför första maj. Farfar hade nog gärna demonstrerat själv, men han var inte sosse. Hellre sjunga i manskören medan de andra viftade med röda flaggor, i så fall. Den slags avundsjuka han bar på gentemot sina vänner och bekanta när de samlades på torget år efter år, den förstår jag. Jag känner den med, när jag med någon dålig ursäkt beger mig till ett Götaplatsen täckt i röda rosor och megafoner samma vårdag varje pandemifritt år.

Det är sorgligt när den typen av samhällsengagemang och arrangemang plötsligt förbjuds, dessutom mer eller mindre över en natt och utan debatt. De två senaste åren av restriktioner

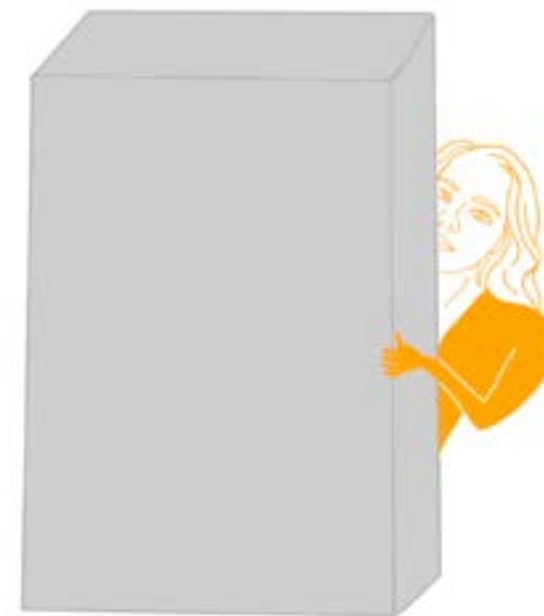
har förstört det mesta som gör livet, och faktiskt även demokratin, levande. Det är ingen hemlighet att värden har stått mot varandra, men ändå är det nog få saker sossarna är så stolta över som att ha fått styra och ställa över ett nedstängt samhälle. Att få rädda oss ur krisen.

Utöver den lilla detaljen att vi, tillfälligt men i princip, avskaffat parlamentarismen genom pandemilagen, och oppositionen under nästan hela pandemin stått tyst, har restriktionerna även påverkat annat som är att leva i en demokrati. Som att kunna ses i en möteslokal eller ordna demonstration på torget. Eller för den delen att bedriva en traditionell valrörelse. Det är nog få saker jag saknar så mycket som just den där rörelsen. Kanske framförallt för att det är fint med människor som verkligen tror på något och inte nöjer sig med att gnälla vid middagsbordet.

Det är viktigt att det samhällsengagemanget uppmuntras. Särskilt när det väcks i ung ålder. Jag tänker på alla som tagit steget att gå med i ett ungdomsförbund under den här tiden, men som efter två år knappt fått chansen att möta sitt distrikt på en pizzakväll, kampanja på en skola eller debattera i en talarstol. Sådant som för oss andra var förutsättningar för vårt fortsatta engagemang och såväl personliga som politiska utveckling. Aldrig i livet att jag hade vågat engagera mig i LUF om det inte vore för glasskampanjen LUF Väst hade i augusti 2017.

Därför gjorde det mig förtvivlad på nytt när Lena Hallengren i januari presenterade förlängda smittskyddsåtgärder lagom till årsmötetider och min styrelse, precis som många andra, än en gång tvingades ta ställning till huruvida årsmötet ska hållas på plats eller inte. Det är sorgligt, för det hade inte behövt vara så. Samtidigt bör man kanske inte vara förvånad över utfallet när man slår ihop en maktsuktande socialdemokratisk regering med en myndighet vars enda uppdrag och intresse är folkhälsa, som verkar utan att behöva ta hänsyn till medborgerliga fri- och rättigheter.

Nu när samhället öppnat och valrörelsen snart drar igång blir jag rädd att vi accepterat tanken på inskränkningar av rättigheter och roligheter, till den grad att det som var självklarheter före pandemin inte längre är det. Att hybridårsmöten blir en normalitet eller att ungdomsförbund inte får komma in och kampanja på skolor som tidigare. Att vi köper folkhälsofanatikernas, eller bara de latas, nya normala. Det vore faktiskt ännu sorgligare än det faktum att vi låtit restriktionerna införas. Det betyder nämligen att allt det där fina med demokratin, som att säga träplankor åt grannens demonstrationsplakat



## ”Kom inte och säg att det inte är vackert. Att ni inte längtar ihjäl er efter det där.”

eller ägna hela onsdagskvällen i källar-lokalen åt diskussioner om basinkomst, egentligen inte var så himla viktigt att kämpa för.

Att demokratin inte var så mycket mer än att rösta.

Men jag vägrar tro det förrän jag ser det. Själv har jag i alla fall saknat att hänas på skoldebatter, dricka blaskigt kaffe under styrelsemötet och sekundärskämmas under Almedalstal. Jag längtar efter att trängas i en partifören-



Liv Näslund

ingslokal inför nattaffischeringen. Dela ut buntband och hamna i bråk med Liberala Seniorer. Lyssna på någon dålig vallåt innan man beger sig ut i mörkret för att säkra stans bästa lyktstolpar, för att några dagar senare kramas på en valvaka.

Kom inte och säg att det inte är vackert. Att ni inte längtar ihjäl er efter det där.

Och jag har väl blivit galen av restriktionerna, men jag drömmer faktiskt om förstamajttåg. Gärna riktigt långa och till ljudet av tondöva tanter som skriksjunger Internationalen.

2022 måste bli året då jag får gömma mig bakom ett elskåp vid Götaplatsen igen.

## Vad ska vi ha politiker till egentligen?

Viktor Karlsson

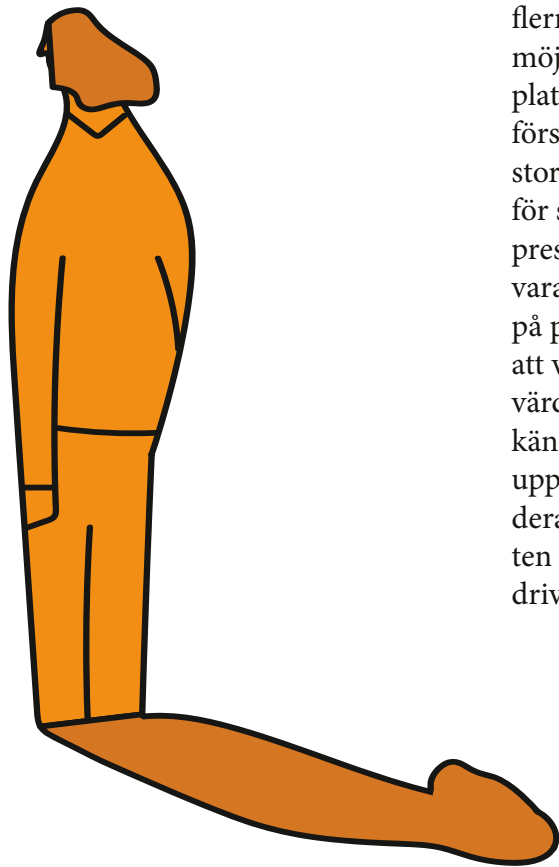
Att vara politiker är mindre sexigt än på väldigt länge. Enligt Ungdomsbarometern är två av fem unga svenskar intresserade av samhällspolitik. Samtidigt är endast en av fem intresserade av att gå med i ett politiskt parti eller ungdomsförbund, vilket är en klar nedgång sedan 2010. Det verkar som att dagens unga har fått för sig att Instagramaktivism och masstvittrande är ett bättre sätt att göra skillnad än att stå på riksdagslistan. Det smärtar i mig att inse att de kanske har rätt.

Idag sker mycket av opinionsbildningen på sociala medier och de politiska besluten baseras till stor del på opinionsanalyser. För den enskilda politikern gör ett sådant landskap att virala inlägg på sociala medier blir ett mycket starkare verktyg för förändring än att formulera förslag och driva igenom dem i kammaren. Ett tecken på detta är att endast två procent av de enskilda motionerna under riksdagsåret 2020/2021 innehöll någon att-sats som bifölls. Det är dags att ta en rejäl funderare på vad vi egentligen ska ha politiker till.

En snubbe som redan för 80 år sedan funderade på vilken roll politiker borde ha i en demokrati är den österrikiska ekonomen Joseph Schumpeter, som

kanske annars är mest känd för sina tankar om kreativ förstörelse och innovation. I Capitalism, socialism, and democracy kritiserar Schumpeter den klassiska demokratidoktrinen fokus på allmänhetens bästa – ett common good. Han framhäver att individer tycker olika och att deras åsikter lätt kan influeras av flockbeteende eller påverkanskampanjer. I stället för att politiker ska försöka lägga fram förslag som är bäst för alla, förespråkar Schumpeter ett system där medborgare väljer politiker som uttalat representerar deras intresse. På så vis knyts väljarna närmare sina politiker, vilket förhoppningsvis underlättar ansvarsutkrävande. Dessutom gör Schumpeters demokratisyn att intressekonflikter tydliggörs, snarare

än att gömmas undan bakom paroller om en folkvilja (som i själva verket ofta bara representerar majoriteten). Å andra sidan tycker jag att det också finns en poäng i att utforma enhetliga och värderingsgrundade system med fokus på ett common good, snarare än att kompromissa mellan särlösningar från tusentals särintressen. Med ett system mer i linje med Schumpeters vision hade momsens troligtvis inte varit det enda lapptäcket Max Sjöberg hade behövt göra sig rolig över på Folkpartiets landsmöte 2015.



I dagens Sverige röstar de allra flesta på partier snarare än politiker. Det visas inte minst genom hur oproblematiskt det tycktes vara att minska antalet riksdagsledamöter under pandemin, så länge proportionerna mellan partierna bestod. Fokuset på partier framför enskilda politiker är sannolikt en konsekvens av hur vårt valsysteem är utformat. Genom att ha flermansvalkretsar i stället för enmansvalkretsar får inte varje landsdel sin egen representant, utan i stället ett helt gäng representanter med blandad partitillhörighet. I grunden är systemet med flermansvalkretsar bra, eftersom det möjliggör för mindre partier att ta plats i riksdagen. En högsta beslutande församling som bara innehåller ett fåtal stora partier gör det troligtvis svårare för smalare idéströmningar att få representation. Det behöver inte ens i sig vara problematiskt att människor röstar på partier i stället för politiker. Hellre att väljare röstar på en samling värderingar och idéer än affärsmän kända från dokusåpor. Problemen uppstår när väljare inte vet vem som är deras politiker och förlorar möjligheten att styra vilken politik ett parti ska driva.

## ”Hellre att väljare röstar på en samling värderingar och idéer än affärsmän kända från dokusåpor.”

En av de viktigaste uppgifterna för en politiker är, precis som Schumpeter skriver, att representera sina väljare. Ett första steg mot ett demokratiskt system där den enskilda politikern får en större roll och väljare kan påverka vilken falang inom ett parti som ska komma till makten, är att uppvärdera rollen för personkryss. Det kan göras både på ett strukturellt och ett individuellt plan. Den strukturella delen handlar om att helt enkelt sänka kraven för att kryssa sig förbi någon som står högre upp på partilistan. På individnivå handlar det om att uppmuntra till kommunikation mellan politiker och väljare snarare än att häckla de som är okonventionella. Nu ska visserligen både Lorentz Tovatt och Hanif Bali lämna politiken, samtidigt som Annika Strandhäll har fått en minst sagt svajig start på sitt ministerkap. Jag är dock övertygad om att det behövs fler politiker som i linje med denna trio vågar sticka ut hakan i den dagsaktuella debatten.

Politiker är osexiga och relativt betydelslösa. Så behöver det dock inte vara. Oavsett om politikens kontakt med folkviljan sker genom opinionsanalytiker eller samtal på stan kommer idéutveckling och opinionsbildning fortsatt att vara viktigt, men viktigt är också det faktiska maktutövandet och representationen. Genom att öka fokuset på personval kan politiker bli något att ha. Du som är ung och samhällsintresserad borde ställa upp i val och driva en personvalskampanj, eller åtminstone se till att du kan sätta ett välinformerat kryss.



Viktor Karlsson

# Kvartalets bokrecensioner

Max Hjelm

Tröstande essäer, en bok som kanske inte borde skrivits och sympatisk feminism. Engdahl, Bali och Kronlöf har stått på schemat för Max läsning, läs vad han tyckte här nedan.

## Horace Engdahl – Op. 101

Den här boken består av fyra essäer rörande livet och konsten, skrivna med lätt framtrörelse och ett vackert språk. Engdahls betraktelser är ofta roliga och skarpsynta, utom när det gäller skandalen i Svenska Akademin. Det är synd, för inte ens i de två avslutande essäerna om varsitt musikstycke lyckas författaren släppa de ständigt återkommande temana om vänskap, samtycke, makt och kön. Allmängiltiga och viktiga ämnen visserligen, men ifall man satt på Beethovens 28:e pianosonat i A-dur på vinyl hemma verkar den här ha repats. Den annars så starka betraktelseförmågan lyckas inte på sig att förstå de som kritiserat vare sig Engdahl eller agerandena runt skandalen.

Essäformatet är djupt sympatiskt i sättet tankar inte måste vara logiskt koherenta, utan att texten för



den delen bli skönlitteratur. Engdahl behärskar formatet till hög grad men tar ibland till svängarna lite väl: Är det möjligt att inte ha läst nyheterna på flera år och samtidigt ha blivit en engagerad författare i samhällsdebatten?

Den här boken är nog inte för alla. Den som letar efter ånger hos akademiledamoten kommer bli besviken. Läses boken suktande efter vasst språkbruk finns mer att hämta. Här finns tröstande ord, handfasta livstips som att läsa ordböcker när en mår dåligt, och på ett ställe lyckas Engdahl i briljanta tankegångar bli en omvänd Karamazov och konkluderar – om Gud finns är allt tillåtet. En tröst både för en äldre man som saknar en svunnen tid liksom för en ungdom som fruktar inför den tid som komma skall.

## Hanif Bali – Mina nio liv

Att läsa den här boken känns som att sitta på en flera timmar lång föreläsning av Bali; prosan är talspråk. Snabbt jobbar därför läsaren igenom Balis uppväxt parallellt med skandaler han varit ansvarig för inom Moderaterna. Kanske lite väl snabbt. Varken diskussioner om Balis uppväxt – intressanta som en personstudie och passager till uppslag om integration, demografi, klaner – eller genomgångar om hans parti får tillräcklig plats för att redas ut. Så fort Bali börjat behandla ett ämne kastar han sig friskt iväg till nästa. Något som alltid får plats är dock att berätta för de som hatar honom att han är en bra vän, följer ledare och är väldigt ödmjuk. För oss som inte hyser så starka känslor om Bali är det som att stå på sidan om vid läsningen.

## Bianca Kronlöf – Brev till mannen

”Brev till mannen” är, inte så oväntat, en bok bestående av flera brev till män: den förvirrade, den som köper sex, Kronlöfs ofödde son, den som ligger med tjejer, den heterosexuella som ligger med bögar... Nästan ett halvt decennium efter Me-too-rörelsen ges denna instruktionsbok till feminism för män ut. Frågan är inte lika brännande

Bali skiner dock när han pratar om drivkraften i sitt politiska projekt: kärleken till medelklasslivet. En vision som går stick i stäv med både andra moderater som politiker i andra fraktioner. Bali älskar verkligen genuint det svenska medelklasslivet, ett politiskt mål han är hyfsat unik med. Du ska inte tvingas vara en del av ett större projekt än din familj och ditt fritidsintresse, även om det råkar vara ”fulkultur” såsom dataspel. Det är därför synd att boken känns så hastigt ihopslängd, för Balis idéer hade förtjänat mer plats och genomtänkthet än att tryckas i en bok medan han fortfarande är relevant. Nu blir boken klarläst med en överhängande fråga: Varför skrevs den? Jag har tyvärr inget svar.

het längre och andra frågor tävlar om pallplaceringar på dagordningen. Kommer boken för sent? Kanske för sent för att sälja riktigt bra och bli årets julkupp till alla tonårspappor, men antagligen kommer boken istället precis i tid för att inte kampen ska dö ut. Ett tema återkommer i Kronlöfs brev. Bakom alla tydliga exempel skymtar en

frustrerad person fram som skriker:  
Men gör något då!

Bra komiker har fulländat en förmåga att finna och artikulera det absurda i vardagen. Den förmågan använder Kronlöf här för att med välvalda och förvånande exempel pedagogiskt visa patriarkatets mekanismer. Hon gör det svåra enkelt. Samtidigt vågar hon också göra det enkla svårt: hon fastnar inte i plattityder åt det ena eller andra hållet utan försöker förstå och problematisera förutfattade meningar om män. Varken idiot- eller helgonförklarar killar. Det är en sympatisk och troligen fruktbar hållning.



**Max Hjelm**

**”Bakom alla tydliga exempel skymtar en frustrerad person fram som skriker: Men gör något då!”**

För den som läst en del feministisk teori är boken inget världsomvälvande, det är som att läsa Mattias Svenssons ledare istället för Aristoteles eller Kant. Man får veta det som behövs, men i nättare förpackning. Boken kan läsas som man för att förstå, eller som vän till man för att kunna förklara. Vi behöver nog som samhälle den här påminnelsen om patriarkatet i en tid som allt mer lagt feministiska landvinningar som historia.

*Ny klassiker från Timbro förlag*

## Myndig - Fredrika Bremer i urval



Fredrika Bremer (1801 - 1865) är en av Sveriges mest välkända kulturpersonligheter. I många städer finns gator uppkallade efter henne. Men kännedomen om hennes verk är begränsad. I *Myndig - Fredrika Bremer i urval* har vi därför samlat några av hennes viktigaste texter. Urvalet är gjort av Björn Hasselgren som också skrivit inledningen.

Förordet har ekonomhistorikern Deirdre McCloskey skrivit.

### *Om Timbro förlags klassiker*

*Timbro förlag har sedan starten 1978 ett särskilt uppdrag att tillgängliggöra liberalismens klassiker på svenska. I serien finns sedan tidigare bland andra Nobelpristagarna F A Hayek, James Buchanan och Milton Friedman, revolutionären Thomas Paine, filosofen Isaiah Berlin och statsvetaren Judith N Shklar.*



**TIMBRO**  
förlag

info@timbro.se | www.timbro.se/forlag



# Den svenska demokratin, hiss eller diss?

*Thea Erlandsson*

Många i Sverige är stolta över vår demokrati. Det proportionella valsystemet, med parlamentarism och representativ demokrati som grundstenar, skapar mångfald i riksdagen och ger små partier inflytande. Det råder stor enighet bland riksdagspartierna om att värna dessa demokratiska principer. På senare tid har däremot den inneboende skörheten i våra politiska institutioner uppenbarats.

Med misstroendevotum och regeringskriser är det tydligt att de politiska spelreglerna har förändrats. Den traditionella blockpolitiken har ersatts med kaosartade förhandlingar och nya samarbeten. Det har blivit allt svårare för majoritetsregeringar att bildas och det har uppkommit en ovisshet kring vilken statsminister man egentligen röstar för på valdagen. Dagens demokratiska funktioner kan verka som en självklarhet, men det var inte förrän 70-talet som Sveriges nuvarande politiska system tog ordentlig form. Genom två omfattande konstitutionella förändringar fick Sverige sin proportionella enkammarriksdag och parlamentarism, men även dessa självklara demokratiska principer var en fråga om politisk strategi för Sverige riksdagspartier.

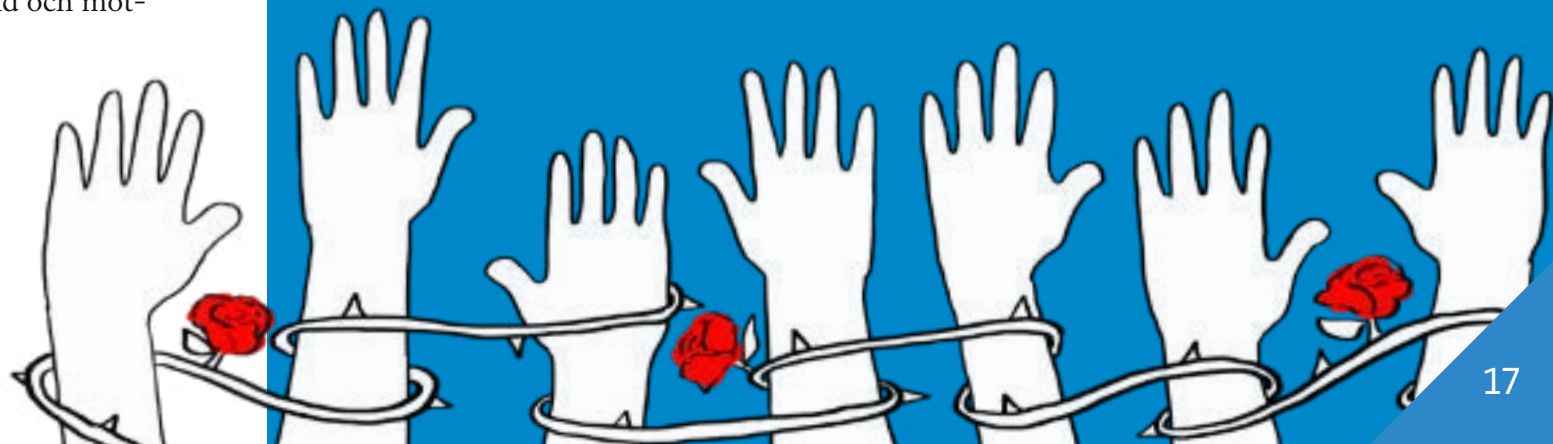
Sedan 1946 hade det varit ett oavbrutet socialdemokratiskt styre i Sverige och de borgerliga partierna ville göra allt i sin makt för att bryta den socialdemokratiska dominansen, medan Socialdemokraterna ville hålla kvar vid sin maktposition. Kammarfrågan blev vattendelaren. Folkpartiet ville avskaffa tvåkammerssystemet eftersom större partier överrepresenterades, till skillnad från de mindre som underrepresenterades. De ansåg även att ett oproportionellt parlament var odemokratiskt. Socialdemokraterna uppfattade däremot denna hotbild och mot-

satte sig ändringen till en början. Den första kammaren som var indirekt vald genom representanter för kommun och landsting, hade traditionellt sett gynnat Socialdemokraterna; att göra riksdagen fullständigt proportionell skulle leda till en försvagning.

Men 1966 hände något. Socialdemokraterna ändrade sig. Det kan verka ganska obetydligt, men med tanke på att deras ställning avgjorde hur Sveriges framtida demokrati skulle se ut, var ändringen högst relevant. Varför valde de då att ändra sig och ansluta sig till Folkpartiets förslag? Kortfattat gick kommunalvalet under 1966 väldigt dåligt för Socialdemokraterna, vilket resulterade i svag representation i den första kammaren och på det stora hela en krympt maktposition i riksdagen. Utöver det insåg Socialdemokraterna att en helt proportionell riksdag skulle gynna Vänsterpartiet, eftersom de var ett mindre parti. Även om Socialde-

mokraterna försvagades så förstärktes åtminstone Vänsterpartiet och därmed blev reformen mer balanserad.

Är det demokratiskt att den svenska grundlagen blev föremål för politisk strategi? Och att det som i slutändan, till viss del, avgjorde hur Sveriges demokrati ser ut idag, var Socialdemokraternas egna maktsyn? Rent instinktivt säger min liberala ådra nej. Den svenska demokratis funktioner borde inte ändras utifrån vad som gynnar vissa politiska partier. Samtidigt är politisk involvering i demokratins uppbyggnad oundviklig. På samma sätt som Socialdemokraterna ville försvara sina intressen hade Folkpartiet sina egna motiv i åtanke; att överta regeringsmakten. Om kommunalvalet 1966 inte hade gått lika dåligt för Socialdemokraterna, hade det varit möjligt att Sverige haft kvar sin tvåkammarriksdag och att vårt politiska system fortfarande hade betraktats som demokratisk. Men hade det varit



## ”Det visar snarare att vår demokrati fungerar på det sätt som vi har byggt upp den, nämligen att det kräver kompromisser och förhandlingar för ett regeringsunderlag.”

lika demokratiskt som vår nuvarande demokrati? Vad är egentligen det mest demokratiska politiska systemet, och finns det överhuvudtaget ett sådant?

Det finns inget svar som är uppenbart rätt eller fel, men min generella reflektion är att olika typer av demokratier gynnar olika typer av demokratiska principer, och frågan blir i slutändan filosofisk. I Sverige är proportionalitet och parlamentarisk representation viktigare än en stabil handlingskraftig majoritetsregering eller möjligheten till direktdemokrati genom folkomröstningar. Det är den demokratin Sverige och våra riksdagspartier har valt. När den demokratin nu visar sig ha svagheter, som de återkommande regeringskriserna visar, är det inte nödvändigtvis

ett problem. Det visar snarare att vår demokrati fungerar på det sätt som vi har byggt upp den, nämligen att det kräver kompromisser och förhandlingar för ett regeringsunderlag. Demokratins skepnad är i grund och botten det som avgör dess utfall, och vilket utfall man föredrar kommer alltid vara en politisk fråga.



Thea Erlandsson

## Det är väljarnas fel

*Kornelius Persson*

“Jag avskyr dig”. Så inleddes det första handskrivna hatbrevet jag fått i mitt liv. Resten av brevet bestod av den gamla vanliga SD-harangen om hur mångkulturen har förstört Sverige och att vi i “sjuklövern” är ansvariga för allt det dåliga i samhället. Det var inte något nytt, men det var signaturen skattebetalare som fick mig att börja fundera.

Politikerhatet tycks öka i och med de sociala medierna, och hat och hot har blivit många politikere vardag. Det är förstås inte acceptabelt någonstans att politiker, eller någon annan i samhället, får ta emot hat och hot. Det är ganska enkelt att ta på sig den varma offerkoftan när det träffar en som politiker, men det som inte är lika bekvämt är att ställa sig frågan varför politikerföraktet i landet är så stort från början.

Det enda som med största sannolikhet kan betraktas som sant i brevet jag fick var signaturen. Personen bakom brevet antingen är eller har varit skattebetalare och upplever ett Sverige med rekordlånga vårdköer, en regering som frikostigt begränsar våra fri- och rättigheter och världens fjärde högsta skattetryck. Även om hat och hot aldrig är rätt väg

förstår jag ändå frustrationen bakom. “Vad fan får man egentligen för pengarna?” är en fråga som både jag, Leif Östling och stora delar av det svenska har undrat över.

Är det möjligt att det finns ett samband mellan de sjunkande medlemsantal i våra politiska partier och det ökande politikerföraktet? År 1985 var antalet medlemmar i partierna fler än någonsin – upp mot 15% av svenska folket var medlemmar i ett. Idag är den siffran drygt 5%. Ungdomsförbunden har inte heller varit befriade från sjunkande medlemsantal och det är förstås ett problem för demokratin att unga inte engagerar sig partipolitiskt. Det som bör svida mest hos ungdomsförbunden är att intresset för samhällsfrågor har aldrig varit så högt hos unga som det är

nu. Hur har det egentligen blivit så att det endast är en liten klick av befolkningen som är politiskt engagerade?

Den frågan finns det inget enkelt svar på, men jag tror att det till stor del kan bero på att samtidens politiker är för dåliga. Inför varje val lovar alla partier guld och gröna skogar, men när det kommer till kritan får man som väljare ändå nöja sig med en KU-anmälan eller på sin höjd en utdragen utredning i kombination med en regeringskris. Som väljare är det svårt att få förtroen-



de för en riksdag fylld av partier som agerar sig så. Det parlamentariska läget är förstås en stor orsak till att det är svårt att driva igenom politik, men det är inte anledningen till att oppositionen missbrukar KU-funktionen och att regeringen förhalar utredningar och kompromisser.

När media diskuterar politiker idag handlar det mer om utstrålning, retorik och försök till folklighet än om faktisk politik. Onödigt politiskt drama, pajkastning och osaklighet har länge präglat den svenska debatten, och det är kanske mer underhållande att diskutera sådant än jobbskatteavdrag, men politik har aldrig och bör aldrig vara sexigt. När politik blir som reality-tv blir också politiker som realitystjärnor. Roliga och underhållande att titta på, men också personer man verkligen inte vill associera sig själv med.

När en politiker inte får det stöd som den vill ha eller anser sig förtjäna är det lätt att skylla på väljarna. Att det är väljarna som inte förstår ens politik, eller att det är befolkningen som behöver komma till politikern och inte tvärtom. Det är ett politiskt självmordsrecept samt en väldigt arrogant inställning till

## **”När en politiker inte får det stöd som den vill ha eller anser sig förtjäna är det lätt att skylla på väljarna. Att det är väljarna som inte förstår ens politik, eller att det är befolkningen som behöver komma till politikern och inte tvärtom. Det är ett politiskt självmordsrecept”**

personerna som de företräder – väljarna. I servicebranschen är det alltid kunden som har rätt och samma princip gäller i politiken. Det går inte att skylla sina misslyckanden på personerna som man söker förtroende hos. Om man inte har det stöd man vill ha har man helt enkelt inte gjort sig förtjänt av det.

För att vända utvecklingen med politikerhatet behöver politiker se sig själva i spegeln och börja med sig själva innan de skyller misstroendet från folket på

folket. Vi behöver färre “Jag avskyr dig”-väljare och fler “Politik är tråkigt men viktigt”-väljare. Det får man bara genom ödmjukhet och lyhördhet, vilket är egenskaper som måste sluta vara politiska bristvaror.



**Kornelius Persson**

## LUF ska kampanja mest

Man brukar säga att vi i LUF kritiserar partiet i tre och ett halvt år och sedan jobbar stenhårt för dem i ett halvår. De senaste tre och ett halvt åren har vi sett till att partiet så gott som det går formas efter våra liberala ideal. Nu börjar det bli dags för tiden då vi jobbar stenhårt igen. Redan den 11e mars börjar LUF:s valrörelse officiellt. Även om det i år kanske känns jobbigare än någonsin att sätta upp valaffischerna är det också viktigare än någonsin.

Liberalerna behövs i riksdagen. Så enkelt är det och jag ska förklara varför.

Till att börja med är Liberalerna de enda i riksdagen som prioriterar friheten främst.

Centerpartiet har de senaste tio åren försökt att påstå att de är det liberala alternativet. Men så fort det blir jobbigt i opinionen sviker de allt vad ideologi kan kallas. Ta som exempel när de håller på att tappa rösterna i landsbygden, det tar tio sekunde för dem att utan interna diskussioner totalt svika det fundamentalt grundläggande med marknadsekonomin. Genom sänkta skatter för landsbygden och enorma subventioner av fossila bränslen (utöver det vi redan har) tappar de all sin liberala och gröna kredibilitet. Liberalerna behövs för att stå upp för marknaden.

Moderater brukar också säga att de är liberaler, när de känner för det. Men när det kommer till kritan jobbar Moderaterna för en sak. Att få och behålla makten. Moderaterna och Socialdemokraterna är lika goda kålsupare när det kommer till att stå upp för sina principer. De gör det helt enkelt inte, utan byter ut principerna när det passar.

Det finns många goda liberala krafter i Moderaterna. Gunnar Strömmer har till exempel skrivit en mängd debattartiklar kring att förstärka rättsstaten. Men det spelar absolut ingen roll när Johan Forssell samtidigt lägger ännu fler förslag för att försvaga den.

Om Liberalerna inte klarar det här valet så kommer det bli riktigt svårt för liberalismen i Sverige. Man kan inte lita på Moderaterna som kommer välja opinion framför ideologi. Man kan

absolut inte lita på Sveriges trendigaste parti Centerpartiet som alltid tycker det som ligger i tiden. Är det nazism och mjölk som är trendigt? Då råkar centern stötta nazismen (obs. detta hände på riktigt). Är det antirasism och mjölk som är trendigt och ger väljare? Då är Centerpartiet antirasister. Det finns ett enda parti i Sveriges riksdags som lutar sig mot idéerna och ideologin. Ett parti som är ett rent idéparti och det är Liberalerna som alltid ska värna friheten.

Samtidigt håller vi i LUF faktiskt på att ta över partiet. Förra valet kom Joar Forssell in i riksdagen som första LUF-ordförande att lyckas med det sedan Birgitta Ohlsson gjorde det 2002. Om Liberalerna stannar i riksdagen så kommer med högsta sannolikhet även jag få bli riksdagsledamot i höst. Simona Mohamsson och Johanna Wyckman kom i höstas in i partistyrelsen där även Joar sitter sedan tidigare. Många av Nyamkos allra närmsta medarbetare är fd. vice ordföranden och förbundssekreterare i LUF. Det är längesedan vi hade så stor makt i partiet som vi har nu. Och det har bara börjat!

Men framförallt, kom ihåg hur mycket som kan ske under en mandatperiod.

Det är bara att kolla på skillnaden mellan det politiska landskapet nu jämfört med för fyra år sedan. Fundera sedan på hur det kommer utvecklas under de nästkommande fyra åren om inte Liberalerna står där, som en fjällbjörk när det blåser, och håller emot. Vem ska stå upp för friheten om Liberalerna åker ur riksdagen?

Nej, nu är det dags att vi kavlar upp ärmarna och börjar kampanja. Värvar nya medlemmar till LUF och ser till att Liberalerna kommer in i riksdagen! Men först ska vi träffas i Linköping på Universitet Liberal. Det ska bli otroligt roligt och lärorikt. Sen går vi ut och vinner detta valet. Vet du varför? För din frihet kan inte vänta!



**Romina Pourmokhtari**  
förbundsordförande

A stylized illustration on a black background. Several blue hands are shown holding pieces of brown paper. The papers have various scribbled patterns and lines on them. In the center, there is a bright orange square containing the white lowercase letters 'luf'.

**luf**

**LIBERALA  
UNGDOMSFÖRBUNDET**

**Posttidning B**

**Avsändare**  
Liberala Ungdomsförbundet  
Hantverkargatan 25 ÖG  
11221 Stockholm